

Syöte nationalpark

Vandrare – naturen kallar, men läs ändå det här

Du får **röra dig** till fots, på skidor och med snöskor samt ro och paddla i Syöte nationalpark. Cykling är tillåten längs anvisade leder sommartid, och var som helst under den snötäckta tiden av året, förutom längs skidspår och snöskoleder. Vi rekommenderar ändå att du alltid håller dig till leden om en sådan finns tillgänglig.

Tältning är tillåten i närheten av alla friluftsanläggningar såsom dag- och ödestugor i nationalparkens rekreationszon. I vildmarkszonen får du slå läger var som helst. Zonerna ser du på den bifogade kartan. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera Toraslampi, om du inte är rädd för spöken...

I Iso-Syöte strövområde kan du slå läger och röra dig fritt med egen muskelkraft. Där finns också fina rastplatser och leder. Gränserna för Iso-Syöte strövområde hittar du på den bifogade kartan.

Hundar är välkomna till nationalparken i koppel. Skyldigheten att hålla hunden kopplad är lagstadgad och tryggar både naturens och hundens säkerhet. I Syöte är hundar välkomna i alla stugor, men fråga gärna om det passar andra som är i stugan.

Eldning är tillåten på anvisade platser i nationalparken, dvs. i dag- och ödestugor och i vindskydd, med ved som är reserverad för ändamålet. Platserna där man får göra upp eld hittar du på kartan. Torr ved och en yxa för vedklyvning finns i rastplatsernas lider. Att göra upp eld ingår inte i allemansrätten.

När varning för skogsbrand råder är det endast tillåtet att göra upp eld i övertäckta eldstäder försedda med rökkanal. Sådana finns i alla dag- och ödestugor. Då är det inte tillåtet att göra upp eld i vindskydd och på eldplatser utomhus. På [Meteorologiska institutets webbplats](#) kan du kontrollera om det råder varning för skogsbrand.

Plockning av bär och matsvamp är tillåten. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera hjortron och traktantareller.

Fiske i form av mete och isfiske är tillåtet enligt allemansrätten i icke-strömmande vatten. För spöfiske krävs att du betalat fiskevårdsavgift. För fiske i strömmande vatten behöver du dessutom ett vattenområdesspecifikt tillstånd som du kan köpa på naturumet. Bra fiskeställen som våra utflyktsrådgivare kan rekommendera är Pärjäinjoki älv eller Lauttalampi sjö.

Jakt får endast idkas av orsbor.

Avfallshanteringen är vi alla ansvariga för tillsammans eftersom det inte finns någon organiserad avfallshandling i nationalparken. Allt som du bär med dig ut i naturen ska du alltså ta med dig tillbaka igen. Vi blir extra glada om du också plockar upp enstaka skräp som andra glömt efter sig.

Naturen får du inte skada, och du får inte plocka annat än bär och nyttosvampar i nationalparken.

Djur får du inte ofreda, jaga, fånga in eller döda. Undantag är lagligt fångad fisk och mygg. Däremot kan du beundra och titta på alla djur som rör sig fritt så länge du inte stör dem.

Snöskoter får du inte köra i nationalparken, men på andra håll i Syöte finns fina spår avsedda för skoteråkning. Kom dock ihåg att köpa ett spår tillstånd innan du åker. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera Syöteympyrä snöskoterled.

Motorfordon får du inte köra i nationalparken.

Kom ihåg etikett i friluftslivet!

1. **Respektera naturen** – ändra inget i den. Håll sällskapsdjur kopplade.
2. **Håll dig till markerade leder** och följ alla regler som gäller färd sätt. Kontrollera om och när det finns begränsningar som gäller vistelsen vid ditt utflyktsmål.
3. **Slå läger endast på anvisade platser.** Diska eller tvätta dig aldrig direkt i vattendrag. Följ reglerna som gäller vid ödestugorna.
4. **Gör upp eld endast där det är tillåtet,** använd helst friluftskök. Gör aldrig upp eld när varning för skogs- eller gräsbrand råder.
5. **Skräpa inte ner.**

Syöte nationalpark – en mångskiftande vildmark

När himlen täcks av ett grått molntäcke kan du som vandrar här känna doften av regn i luften. Snart faller den första regndroppen. Den här lilla droppen blir inledningen till vår berättelse om naturen i Syöte. Det är naturligt att börja historien med regn eftersom Syöte ligger i ett av de regnigaste områdena i Finland. Den där första droppen regn kommer sällan ensam – snart kan det hända att du blir översköldjd av en rejäl regnskur.

För dig som vandrare är det kanske inte så roligt att bli våt, men naturen i Syöte har anpassat sig utmärkt till de fuktiga förhållandena. Eftersom Syöteområdet ligger ganska långt norrut i nordöstra Österbottens fjällzon kännetecknas klimatet inte bara av fuktighet, utan också av svala temperaturer. De här förhållandena i kombination med Syöteområdets jordmån och landskapets former har skapat tre livsmiljöer typiska för naturen i Syöte, som också du som vandrare lätt kan urskilja i terrängen – fjällskogar, backkärr och små vattendrag.

Eftersom det regnar mycket i Syöteområdet och jordmånen är fuktig är granen det vanligaste trädslaget i fjällskogarna. Granen har också anpassat sig väl till den långa och snörika vintern i Syöte eftersom växtsättet gör den mycket tålig mot uppleggor av snö. Men fjällskogarna består inte bara av granar. Tallar med sköldbark och vita björkar dominerar på de torra moarna, vid de högsta topparna och på de öppnare myrarna. Bland grandungarna växer det också lövträd såsom björkar och aspar, som är mycket viktiga för skogens mångfald. Utöver de olika trädslagen kan du också lägga märke till att det finns träd i olika åldrar i Syötes skogar, ett tecken på att skogen är mångsidig. Det är lätt att se gråa och redan döda gamla träd som ännu står upprätt, liksom växande träd och unga plantor i skogen. Men förutom de stående träden behövs också träd som redan fallit till marken, eftersom många arter i skogen är beroende av de mikrohabitat som de bildar.

Då och då leder stigen ut ur skogens gömslen och ut över öppna myrar. I Syöte kanske du lägger märke till en speciell sak när du går över myrmarkerna: Myrarna sluttar. Sådana här myrar

som förekommer i nordöstra Finland och östra Lappland kallas backkärr. Även om de är vanliga i Syöte är de mycket sällsynta i världen, eftersom det krävs mycket fuktiga förhållanden för att ett kärr ska bildas i en sluttning. Backkärren i Syöte får inte bara fukt genom regn och smältvatten, utan också via grundvattnenkällor som mynnar ut i de nedre fjällsluttningarna. Kärren håller kvar det här vattnet och saktar ner vattnets kretslopp i naturen. Därmed jämnar de ut översvämningar, men motverkar också torka. Myrar och kärr fungerar alltså som tvättsvampar i naturen. Som livsmiljö är myren krävande och förutsätter att de arter som lever där är sinnrikt anpassade. I Syötes backkärr kan du hitta hjortron som är en av världens nordligast växande blomsterväxter, den köttätande växten sileshår och dvärgbjörken som utvecklats från träd till dvärgbuske.

Det finns alltså gott om fukt och vatten i Syöte, men det finns inga stora, blänkande insjöfjärdar. I stället har Syöte många små vattendrag som bäckar, tjärnar och källor. För naturen fungerar de små vattendragen som blodkärl som transporterar näringsämnen. Kring de små vattendragen bildas också ofta ett mikroklimat som är mer skyddat än den övriga omgivningen, vilket ofta bidrar till en större mångfald där. I livsmiljöerna som skapas i och kring de små vattendragen trivs många arter som lever i vatten, på land och i luften. De små vattendragen är av naturen ganska stabila, men ändå känsliga livsmiljöer. Därför får till exempel utdikning av skogar eller vattenkonstruktioner ofta stora konsekvenser för dem. Men om de små vattendragen får vara i fred kan man hitta mycket gamla livsformer där. Arter från istiden har hittats i källorna, och i bäckarna och älvarna i Syöte lever flodpärlmusslor som blir upp till 200 år gamla.

Nu när du vet vad som är sevärt i Syöte hälsar vi dig varmt välkommen till Syöte nationalpark. Låt stigen leda dig ut på fina naturupplevelser!

